

mérhetetlenül aljas beavatkozás volt a természetes életközösségbe. Ezután az Állatkertből hollópárokat szereztünk és azokat lassan „visszavadítottuk”. Ami messze meghaladja az erőnket, az a mesterséges ökoszisztémák megjelenésének és terjeszkedésének megakadályozása a tájban. Budapest létrehozta az ország legszennyezettebb levegőjű, legzajosabb, legtöbb szemetet produkáló, a Duna vizét legjobban szennyező ökoszisztémáját. Ellene nincs mentség. A Dunai Cement Művek (DCM) 1964 óta rombolja a Börzsöny előhegyét, a Naszályt, és évente több ezer tonna cementport bocsát a levegőbe, amelyet Vác felé fú a szél. 1981-ben megindult a Nagymaros-Visegrád vízlépcső építése, és innen közelről úgy látszott, hogy háborítatlanul halad a megvalósulás felé. Éveken keresztül csupán helyi jelentőségű vitákat folytathattunk, hogy Visegrádot és Duna-partját, ha nem is ökológiai, de legalább infrastrukturális hátrányok ne ériék, csak amikor a vízlépcső léte vagy nemléte a politikai hatalom megdöntésének egyik próbakövévé vált és a dominókockák egymást lefektették, akkor csillant fel a remény, hogy

a táj talán megmenekül egy új mesterséges ökoszisztéma végzetes következményeitől. Közben a pilisi táj legértékesebb magjának a feldúlását jelentő terv készült a Prédikálószei szivattyús csúcserőmű megépítéséről. A terv szerint a 10 millió m³-es víztározó medence a Keserű-hegy tetejére került, amely területet a Tájvédelmi Körzet szigorúan védetté, a Bioszféra Rezervátum pedig magterületté nyilvánította. Ez a mesterséges ökoszisztéma a pilisi tájra sokkal nagyobb csapást jelentene, mint az alatta veszteglő vízlépcső. Mivel ennek az ipari létesítménynek a tervét nem titkosították, ezért már kezdetől fogva elkecseregett küzdelmet folytattunk a koncepció ellen. Amikor végül is nyilvánosság elé került a vita, a közvélemény nyomása lassan visszakoziásra kényszerítette az előterjesztőket. Ma úgy tűnik, hogy az egész programot - az elkészült kiviteli tervekkel együtt - levették a napirendről és a hazai villamosenergia-termelést új alapokra helyezik. A kört bezárja a Dorogon kiépült nagy kémiai ipartelep, amely nemcsak bűzös gázokat bocsát a levegőbe, hanem mérgező hulladékot is termel, a Dorogi Szénbá-

nyák „Eocén programja” pedig a pilisi medence karsztvízkészletének a megsemmisüléséhez vezethet.

Milyen sors vár ezek után a több ezer esztendeje minden tavasszal újra kizöldülő bükköseinkre és tölgyeseinkre?

Az egészséges környezethez és az ép természethez való alapvető jogunkat szervesen és hatékonyan be kellene építenünk a politika, a gazdaság, az oktatásügy, a tömegtájékoztatás, a közlekedés, a közkerkölcs és a közműveltség struktúrájába, mert független garanciák nélkül a demokrácia önmagában hatástalan a környezetrombolással szemben. Évek telnek el, amíg érvényesülnek majd a frissen született jogállamiságunknak az egész társadalmat megreformáló jótékony hatásai.

Addig alighanem beveszem magam az „Erdőanya völgyének” bükköseibe, és elüldögélve egy mohás kővön figyelem a csodálatos erdei életközösség finoman kiegyensúlyozott életét, míg újra elkezdek hinni az örökkévalóságban.

Forrás: *Zöld Virtus*

Madas László emlékére

Dr. Madas László a Pilisi Parkerdő Zrt. jogelődjének a Pilisi Állami Parkerdőgazdaságnak nyugalmazott igazgatója nemcsak remek szakember volt, hanem a fiatalok párfogója és segítője is. Sok korábbi erdőmérnök-hallgató köszönhetette diplomatervének elkészítéséhez nyújtott önzetlen, bölcs tanácsait és iránymutatását. Számtalan cikket írt, szakkönyveket fordított, illetve részt vett mások könyveinek és cikkeinek lektorálásában. Személyesen 1996-ban kerültem kapcsolatba Madas Lászlóval, így szerencsém volt, hogy sok szakmai kérdésben konzultálhattam vele. Lefordította Herman Krutzsch „Waldaufbau” című könyvét („Erdők megújítása”), és a Couvet erdeiben megkezdett szálalás eredményeit tartalmazó füzetet („A kiválasztó szálaló-üzemmód és az ellenőrző-eljárás Couvet község erdeiben”), amellyel nagyban hozzájárult a természetközeli erdőgazdálkodás hazai fejlődéséhez. Részt vett a magyar Pro Silva mozgalom megalapításában is.

1954-ben indította el az Erdőnyai Szálalóvágást, amelynek munkáit élete végéig irányította és ellenőrizte. Ez a szakmai munka az országban egyedül-

álló, hiszen ilyen hosszú tartamú és folyamatosan végzett erdőművelési szakmai kísérlet nem nagyon létezik a hazai gyakorlatban. A területen végzett munka hatására több foltban ma már felismerhetők a szálalóerdők jellegzetességei, ugyanakkor az erdőfelújítási gyakorlatban a néhány évtizeddel ezelőtt ritkaságnak számító szálalóvágásos erdőfelújítás is egyedülálló minőségben megtalálható a területen. A Pilisi Parkerdő Zrt. fontos feladatának tartja e szép munka folytatását és bemutató területté történő fejlesztését. Az Erdőnyai Szálalóvágás bejárása sok tanulmányutat tett feledhetlenné az erdőmérnök-hallgatók számára, és bizonyára sok szakember szívében hintette el a természetközeli erdőgazdálkodás fontosságát. Laci bácsi nagyon szerette és fontosnak tartotta a fiatalokkal való tördelést, a fiatal szakemberek segítségét.

Laci bácsit szintén gyakran foglalkoztatta az erdészet jövőbeli sorsa, a szakma további fejlődésének kérdései. Féltette az erdészetet, hogyha nem újul meg, milyen sorsot remélhet? Miért is szép annyira ez a hivatás? Az Ő szavaival élve „az erdész egy adott pillanat-

ban akár 300 éves időtartamot is átfog, miközben egy 150 éves idős fa és az alatta lévő 5-10 éves újulat mellett áll – amely további 150 évet is megélhet –, és hogy milyen beavatkozásokat végezz, azt ennek tudatában kell eldöntenie”.

Mit üzen Madas László a szakmának és a jövő erdészeinek? Úgy érzem azt, hogy az erdészet megújul, ha mi erdészek képesek vagyunk az új befogadására és a változásra, persze úgy, hogy a régi értékeket is megőrizzük. Tegyük hát így! Nyugodj békében Laci Bácsi!

Csépányi Péter